

Dokteranders Jan Fossen

Professionele kwaliteitsontwikkeling

1 april 2007-1 april 2017: terugblik op 10 jaar als zelfstandig professional.

De keuze om zelfstandig professional te worden is een goede geweest. Het heeft mij er nog meer van doordrongen dat eigen regie voeren een belangrijk onderdeel van mijn geluksgevoel is. Dat wil overigens niet zeggen dat deze vorm heilig is. Bij een baas kan dat ook.

Soms is het eenzaam. Alle motivatie moet uit jezelf komen. Zomaar (potentiële) opdrachtgevers bellen heeft mij nooit gelegen. Dat bleek gelukkig meestal ook niet nodig. Er zijn andere manieren om in contact te komen of te blijven. Steeds meer zelfs.

10 jaar in de gezondheidszorg met leuke, zinvolle en inspirerende opdrachten. Ik maak er een digitaal feestje van. Met slingers en champagne. Doe mee!

Vorig jaar nog eens goed naar mijn website gekeken: dat moest anders. De teksten pasten niet meer, de zinnen liepen niet meer, de inhoud wrong. Ik heb deze aangepast en opgepoetst. Wat blijft zijn de pinguïns.

Daarom: 10 jaar als zelfstandig professional in vogelvlucht.

Pinguïns op de vernieuwde website www.janfossen.nl

Vragen. Verruimen.

Inhoud

2007 Hoe kom ik aan een boekhouder?	4
2008 Wat vindt u er zelf van?	4
2009 Hoeveel tijd heb je?	5
2010 Kun je vrijheid leren?	5
2011 Waarop wachten we?	6
2012 Hoe maken we een sexy checklist?	6
2013 Wie doet dit hier allemaal?	7
2014 Welke handschoen?	8
2015 Meneer, hoe eet je een olifant?	9
2016 Waar ga ik slapen?	10
2017 Hoe gaan we samen ons doel bereiken?	11

Om een indruk te krijgen van mijn functioneren als zelfstandig professional heb ik een aantal opdrachtgevers en netwerkpartners gevraagd aan te geven wat ze aan mij waarderen. Tussen alle regels door kunt u hun reacties lezen.

2007 Hoe kom ik aan een boekhouder?

Op 1 april werd ik wakker, ging achter een bureau zitten en bedacht antwoorden op enkele vragen waar iedere zelfstandig professional mee worstelt: wat wordt m'n uurtarief, waar maak ik visitekaartjes, hoe kom ik aan een boekhouder? Voorafgaand hieraan was echter de moeilijkste vraag: ga ik mijn vaste baan opzeggen en verder als zelfstandige? Die vraag speelde al zeker een jaar door mijn hoofd en toen die

eenmaal was beantwoord ging het bloed stromen. Mijn laatste werkgever wilde graag dat ik voor een aantal dagen in dienst zou blijven om enkele opdrachten af te kunnen ronden. Ik heb dat overwogen omdat het aantrekkelijk leek. Toch heb ik besloten 100% het ondernemerschap te starten en dat bleek een goede keus: ik kon de opdrachten meenemen en als zelfstandige afronden: een win-win situatie.

2008 Wat vindt u er zelf van?

Flevoziekenhuis Almere vroeg of ik een systeem van elektronische patiëntenfeedback wilde implementeren op de poliklinieken en verpleegafdelingen. Een mooie kans. Een lastige klus. Veel professionals zitten niet te wachten op feedback van patiënten, ze hebben het al druk genoeg. En zeker geen feedback die na omzwervingen van weken of maanden nog eens bij hen terecht komt. Dus kwam het aan op overtuigingskracht, meebewegen en een vleugje humor. Uiteindelijk is directe feedback veel

effectiever, net zoals bij sporters en cabaretiers: in de interactie.

2009 Hoeveel tijd heb je?

Aan de Orde van Medisch Specialisten deed ik een concreet voorstel ter verbetering van de professionele kwaliteit. We hadden vervolgens een goed gesprek, ik herinner mij daarvan dat ze ook vroegen naar mijn verhouding met mijn laatste leidinggevende. Een terechte vraag, altijd een wankel evenwicht bij mij. Als ik nog eens ergens voor behandeld wil worden, dan voor mijn autoriteitsprobleem. Ze zagen in mij een goede kandidaat. De opdracht zou zeker een jaar duren, misschien meer. Het werden er zes. De stijgende lijn omhoog, zoals mij vader altijd grapt, was ingezet. Ik heb daar mooie dingen mogen doen. Visitaties, certificering, patiëntveiligheid. Er was veel vertrouwen. Optimaal gefunctioneerd. Ik moest wennen aan het politieke gehalte, maar dat was ook leerzaam. En

medisch specialisten zijn vakmensen, daar hou ik van. Had ik zelf maar een vak geleerd. Als slotactiviteit heb ik een congres helpen organiseren over 25 jaar kwaliteitsvisitaties. Een mijlpaal.

"Jan voerde voor ons de visitatietrainingen uit. Het overleg daarover verliep altijd erg soepel. Ook als er sprake was van een wat lastige klant en we allebei heen en weer moesten schakelen naar elkaar en naar de klant. Ik heb het altijd erg plezierig werken gevonden met Jan. En de evaluaties van de trainingen waren altijd prima."

Pieter Wijnsma, tot eind 2016 directeur van de Academie voor Medisch Specialisten.

2010 Kun je vrijheid leren?

Mijn worsteling als zelfstandig professional bleken niet alleen de opdrachten te zijn: deze op een

goede manier uitvoeren. Juist buiten die opdrachten om was het lastig om vrij te zijn. Vrijheid bleek relatief. Hoe doen anderen dat? Vroeger had ik iedere week een vrije dag. Nu moest ik deze vrijheid gaan inplannen. Het kon wel, maar het voelde anders. Misschien heeft het te maken met het toelaten van onzekerheid. Onzekerheid en vrijheid gaan hand in hand. Maar uiteindelijk bepalen deze wel de kwaliteit van het leven, bedacht ik op een filosofische vrije dag. Meer onzekerheid toelaten meer vrijheid opeisen. Ik had het geluk gevonden, dacht ik.

Daar komt mijn fascinatie voor pinguïns vandaan. Volledig vrij. Een onzeker bestaan. De warmte van de groep. Doe het met wat je hebt. Opdrachtgevers hebben er één cadeau gekregen. Een bronzen.

2011 Waarop wachten we?

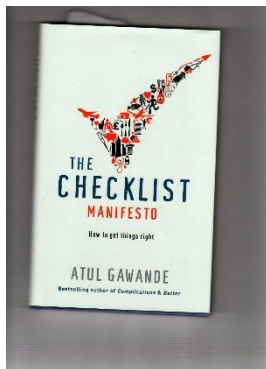

Met zoon Eimert (toen 14) stond ik te wachten voor de Eiffeltoren. Ik vroeg hem of hij het wachten ook zo lang vond duren. 'Ach papa', zei hij, 'het hele leven bestaat uit wachten'. Ik keek hem verrast aan en vroeg 'maar waarop dan?'. 'Op de dood. En ondertussen doe je leuke dingen en praat je wat met elkaar. Net zoals wij nu ook doen'.

Deze filosofische les heeft mij oefenen in geduld geleerd. Mij hoor je niet meer klagen als ik bij de supermarkt in de rij sta. Of als ik 112 keer wordt doorverbonden. Ik praat wat of luister naar de muziek. Dat tijd geld is, is dan ineens een heel geruststellende gedachte.

Of, zoals David Maister zei: 'Wat je doet met je declarabele tijd bepaalt je inkomen maar wat je doet met je niet-declarabele tijd bepaalt je toekomst'.

2012 Hoe maken we een sexy checklist?

Het St. Anna ziekenhuis in Geldrop verzorgde jaarlijks een inwerkprogramma voor medisch specialisten. Naast specifieke ziekenhuis-info was mij gevraagd om een aantal onderwerpen te presenteren m.b.t. kwaliteit en veiligheid. Dat heb ik een aantal achtereenvolgende jaren gedaan. Het was een initiatief van de medische staf en had als doel om te reflecteren op het functioneren én om elkaar beter te leren kennen als professionals. Ik droeg dat initiatief een warm hart toe. Eén van de onderwerpen was de moeilijkheid van het maken van een eenvoudige checklist. Die toch de lading dekt. Atul Gawande, chirurg, pleit voor de checklist als bescheiden maar efficiënte methode om fouten in het werk te voorkomen. 'Checklists staan aan de basis van de

lastigste opgaven: wolkenkrabbers bouwen, openhartoperaties uitvoeren, een restaurant runnen, een vliegtuig besturen – elke taak die een balans vereist tussen vrijheid en discipline, vakwerk en protocol, individueel specialisme en teamwork'. Het lijkt zo simpel. Doe het maar eens.

"De PITK, de Permanente Commissie voor Intercollegiale Toetsing binnen het specialisme MKA chirurgie heeft reeds twee keer een dag-seminar gevolgd onder de bezielende leiding van Jan Fossen. De deelnemers waren beide keren enthousiast over de begeleiding van Jan en de opzet van de dag. De informatie was zinvol en werd op een prettige wijze gecommuniceerd met mogelijkheden voor inbreng van iedereen. Een absolute aanrader voor kennisvergroting en begeleiding van de vaak ondoorzichtige materie binnen de gezondheidszorg!"

Robert Jan Reijntjes, voorzitter PITK

2013 Wie doet dit hier allemaal?

De solopraktijk was gevestigd in een klein christelijk dorp. De huisarts was een echte doe-het-zelver.

ALS JE ME ZOEKT

IK BEN IN DE WOLKEN

Postbus 1045 6801 BA Arnhem www.loesje.nl

Waar andere praktijkhouders de controle van de koelkast aan de assistenten overlaten, deed hij het zelf. Waar andere de ampullen door de assistenten laat controleren en bijvullen, deed hij het zelf. Het veranderen van de protocollen, hij deed dat zelf. Zelf doen leek zijn mantra te zijn en het verbaasde mij dan ook niet dat hij ook de verloskunde tot zijn takenpakket rekende. In de wachtkamer wemelde het van de geboortekaartjes waar onze lieve heer in de hoogste tonen werd bezongen. Bij de rondleiding stuitte ik op een versterker, een gitaar, een piano en een drumstel. Wat bleek? De dokter bespeelde zelf alle instrumenten en veranderde op die manier de vergaderkamer in een muziekstudio. Ik kreeg steeds meer respect voor deze dokter.

Na afloop van mijn bezoek was ik benieuwd hoe hij de audit had ervaren. 'Wat mij betreft ging het goed. Ik ben ook blij dat ik niet iets heel zweverigs hoeft te doen'. Beide handen gingen daarbij ter hoogte van z'n oren en maakte een beweging alsof hij twee lampen aan het indraaien was. Respect voor deze doe-het-zelver. We ronden het gesprek af wie deed mij uitgeleide?

"Jan zegt wat hij doet, doet wat hij zegt en laat dat zien. Een waarderende auditor die onze deelnemers ondersteunt bij hun verdere kwaliteitsverbetering."

Jean van Wersch, Hoofd Kwaliteit, NHG Praktijk Accreditering b.v.

2014 Welke handschoen?

Evaluatierapport

Van de visitaties van de centra seksuele gezondheid
van GGD'en

- gevisiteerden en visiteurs -

September 2014

Sinds 2009 vinden er visitaties plaats bij de centra seksuele gezondheid van de GGD'en. Als je bij de doelgroep hoort mag je daar gratis een SOA test doen. Dat is een groot goed omdat je daarmee verspreiding van seksueel overdraagbare ziektes kunt voorkomen. Preventie heeft mijn warme belangstelling, daarop heb ik ooit mijn studiekeuze gebaseerd.

De commissie vroeg of ik de visitatiebezoeken aan de betreffende GGD'en wilde evalueren. Bij deze visitaties brengen dokters en verpleegkundigen een bezoek aan hun collega's in andere vestigingen. Dat betekende voor mij gesprekken met deze professionals en hun leidinggevenden, beschrijven, concluderen en aanbevelen. In een logische

volgorde. Op zo'n moment word ik heel precies. Ik vond het een mooie opdracht en de rapportage gaf concrete suggesties voor aanpassing van het visitatieproces. De handschoen is opgepakt.

"Jan Fossen heeft voor ons in het kader van de intercollegiale visitaties van de Centra Seksuele Gezondheid van de GGD'en verschillende opdrachten ingevuld, van training van visiteurs, rapportage tijdens visitaties en tot slot evaluatie van het proces. Wij kennen in Jan een betrouwbare, prettige partner en waarderen zijn inhoudelijke kennis van zaken op het vlak van kwaliteitsvisitaties."

Mw. Dr. Silke David, Programmamanager soa en seksuele gezondheid, RIVM

2015 Meneer, hoe eet je een olifant?

Met enige regelmaat ben ik gastdocent. De Academie voor Medisch Specialisten roostert mij in voor visitatietrainingen aan leden van beroepsverenigingen. Dit jaar hadden ook de apothekers zich

aangemeld: zowel de algemene apothekers als die uit het ziekenhuis. Toch iedere keer weer bijzonder te merken hoe leuk deze trainingen kunnen zijn. Voor hen is het een dagje “geen werk” en dat stralen ze uit. Aan mij de schone taak om ze bij de les te houden.

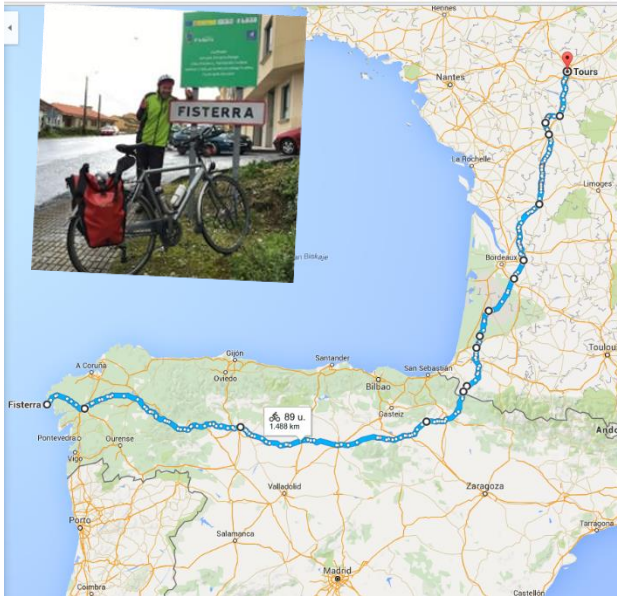

Ook bij de Netherlands School of Public and Occupational Health (NSPOH) geef ik geregeld les bij de medische vervolgoopleidingen Maatschappij en Gezondheid, Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde. Het zijn interactieve lessen over kwaliteitssystemen, verbeterplannen en visieontwikkeling. Ik werk dan meestal van breed naar smal: eindigend met eigen plannen voor de werkomgeving waarin zij actief zijn. Naar aanleiding van een praktijkvoorbeeld over de lange adem die soms nodig is bij implementatie van verbeteringen, vroeg een cursist mij of ik wist hoe je een olifant eet. ‘Nou?’ vroeg ik. ‘Hapje voor hapje’.

“Jan werkt al heel wat jaren als docent in de sociaalgeneeskundige basismodule voor artsen M&G in opleiding bij de NSPOH. Hij inspireert de deelnemers om in hun werksituatie verbeterplannen concreet, praktisch en realistisch te formuleren. Vriendelijk, zorgvuldig en bekwaam zijn de woorden waarmee ik hem kan typeren als docent.”

Drs. Jelle Jan de Schipper, onderwijskundig opleider, Netherlands School of Public and Occupational Health

2016 Waar ga ik slapen?

De fietstocht naar Finisterre in Spanje was adembenemend: ook na de Pyreneeën bleken er nog talloze bergketens te zijn, waar ik niet op gerekend had. Daarnaast hebben wind, regen en sneeuw de reis tot een pittige uitdaging gemaakt. Tussendoor scheen de zon en er was overal lekkere koffie. Desondanks ben ik ruim vijf kilo afgevallen. Ik heb geslapen in pensions, hotels, kloosters, maar ook in de zgn. herbergen waar de pelgrims op een grote slaapzaal in stapelbedden hun nachtrust bij elkaar schrapen. Met alle geluiden en geuren van dien. Op deze tocht waren er drie vragen die mij bezighielden: waar ga ik slapen, hoe ga ik fietsen en wat ga ik eten? Het leven wordt er heel overzichtelijk van. Uiteindelijk stond er

ruim 2000 km op de teller. Het uitzicht over de Atlantische oceaan op 10 april deed mij alle vermoeienissen weer vergeten. Op de laatste dag in Santiago de Compostella liep ik op het plein voor de kathedraal. Daar was een foto expositie over vluchtelingen in Europa. Die beelden kwamen binnen. Precies op de laatste dag, precies op dat mooie plein en vooral ook omdat deze fietstocht in het teken stond van de Syrische vluchtelingen en Artsen zonder Grenzen. Toeval? Hoe dan ook, het was een mooie belevenis. De actie heeft € 2.048,- opgebracht. Een fantastisch resultaat. Hulde voor de gevers.

RUMI, Perzië 1207-1273, uit de Masnavi.

Er is een ding op de wereld
Wat je nooit mag vergeten.
Wanneer je alles vergeet
maar dat ene niet,
dan hoef je je nergens zorgen over te maken.
Maar wanneer je overal aan denkt
alles doet en niets vergeet
behalve dat ene,
dan heb je eigenlijk niets gedaan.

“Voor Jan is het niet alleen het antwoord maar ook vooral de zoektocht die telt. Hij is aansprekend en aanspreekbaar op een lichte, speelse, en indringende manier. Schept in zijn openheid en betrokkenheid een veilige sfeer om samen tot een verdiepend gesprek te komen. Jan geeft vertrouwen en is trouw aan zichzelf. Waar zo vanuit bezieling en innerlijke wijsheid wordt gewerkt, daar wordt als vanzelfsprekend kwaliteit geleverd!”

Joke Vriesema, Deelnemend aan intervisiegroep Arnhem en omstreken.

2017 Hoe gaan we samen ons doel bereiken?

Gewoon. Een. Beetje. Normaal. Doen.

GEEN VERDER ONDERZOEK NODIG NAAR GEZONDHEID

Van onze verslaggevers
Jochem van den Berg
Laura van Gelder

AMSTERDAM De wetenschap is het eens geworden over wat goed is voor de gezondheid en wat niet. Er is geen verder onderzoek nodig.

De wetenschappelijke consensus houdt in dat roken, veel drinken, veel stress, weinig slaap en weinig beweging slecht zijn voor de gezondheid, in tegenstelling tot groente, fruit en een harmonieuze omgeving.

Hoogleraar gezondheidswetenschappen Stijn Vuurhof is een van de wetenschappers die meehielpen met het afronden van het onderwerp: 'We hebben bedacht dat mensen gewoon niet te veel moeten slapen en ook niet te weinig. Wat wijn betreft: één glas per dag is prima, meer dan vier is onverstandig. Voor koffie geldt min of meer hetzelfde en verder moeten mensen gewoon een beetje normaal doen.'

Vuurhof ontkent dat er verder onderzoek nodig is naar de langetermijneffecten op de gezondheid: 'De overdaad aan wetenschappelijk onderzoek naar gezonde voeding en lifestyle veroorzaakt veel stress en is op de lange termijn juist schadelijk voor de volksgezondheid.'

Onderzoek zoals dat niet langer nodig is.
Foto ANP

Vuurhof onderstreept daarom het belang van wetenschappelijke afzijdigheid: 'Zoek het lekker uit. En nee, dat bedoel ik niet letterlijk.'

Hoewel met de consensus een streep wordt gezet onder het onderzoek naar gezondheid, geven de onderzoekers toe niet alle antwoorden te hebben. Het mysterie rond de gezondheidseffecten van melk blijft bijvoorbeeld onopgelost.

'We weten niet of je doodgaat aan melk of niet, maar we weten wel dat je in elk geval doodgaat', zegt Vuurhof. 'In dat opzicht zijn de effecten van melk dus niet doorslaggevend. Je moet er gewoon niet te veel van drinken, neem ik aan.'

Lifestylemagazines reageren positief op de ontwikkeling in de wetenschap. LINDA-hoofdredacteur Jildou van der Bijl: 'Straks hebben we eindelijk ruimte om te schrijven over tips om je seksleven spannender te maken.'

Zou dat het zijn?

Hoe is een open vraag.

Gaan is actie, ervoor gaan.

We Samen Ons spreekt voor zich.

Doel helpt te focussen en af te bakenen.

Bereiken: Aankomen, behalen, doordringen, nastreven. Een prachtig woord met dito betekenissen.

Na 10 jaar zelfstandig professional wil ik iedereen bedanken die mij het vertrouwen hebben gegeven: professionals in de rol van opdrachtgever, maar ook belastingadviseurs, websitebouwers, collega-professionals in netwerken, familie en vrienden. Allemaal verlenen ze op eigen wijze steun.

Alles wordt anders. Ook dit jaarverslag: dit is de laatste. Einde verhaal. Misschien ga ik wel bloggen. Of twitteren. Omdat het kan. De nieuwe website gaat mij daarbij helpen. Wij samen. Bereiken.

Arnhem, 1 april 2017

Jan Fossen